

Statenvoorstel

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Mobiliteitsmaatregelen voor grootschalige woningbouwlocaties Amersfoort
Datum	08-07-2025
Documentnummer	UTSP-80622231-27547
Van	Corné Schreurs
Telefoonnummer	+31625735976
E-mailadres	corne.schreurs@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	MOB
Team	GOF
Portefeuillehouder	Van Schie
Bijlage	1. Overzicht mobiliteitsmaatregelen NOVEX-pakket Amersfoort

Gevraagde besluiten:

1. Een bijdrage leveren bereikbaarheidsmaatregelen ten behoeve van woningbouw in de Regio Amersfoort en dit als volgt te bestemmen:
 - a. Op basis van de vaststelling van de subsidies voor het project Westelijke Ontsluiting Amersfoort € 8,1 miljoen toe te voegen aan de reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort";
 - b. Een bedrag van maximaal € 22,0 miljoen te bestemmen ten behoeve van financiële bijdragen aan de cofinanciering van de mobiliteitsmaatregelen voor grootschalige woningbouwlocaties in de gemeente Amersfoort en deze te verstrekken door middel van een begrotingssubsidies;
 - c. Een bedrag van maximaal € 2,0 miljoen te bestemmen ten behoeve van het project Soest Zuid in de gemeente Soest en deze te verstrekken door middel van een begrotingssubsidie;
 - d. Een bedrag van maximaal € 15,5 miljoen te bestemmen ten behoeve van financiële bijdragen aan gemeenten in de regio Amersfoort voor overige bereikbaarheidsmaatregelen ten behoeve van woningbouw en nog ongedekte maatregelen uit de mobiliteitsagenda regio Amersfoort;
2. De financiële bijdragen bij besluitpunten 1a tot en met 1d à € 39,5 miljoen, te reserveren en beschikbaar te houden in de reserve Herbestemming subsidie regio Amersfoort voor huidige en toekomstige projecten die via begrotingssubsidies worden verstrekt.

Inleiding:

Bereikbaarheid grootschalige woningbouwgebieden NOVEX

Een goede bereikbaarheid van nieuwe woningen is een belangrijke voorwaarde om fijn te kunnen wonen, leven en werken. Het Rijk heeft in 2022 een bedrag van € 7,5 miljard beschikbaar gesteld voor het bereikbaar maken van nieuwe grootschalige woningbouwlocaties. Eén van deze grootschalige woningbouwgebieden in het kader van de NOVEX, is het gebied Spoor-/A1-zone Amersfoort.

Voor het ontwikkelen van de woningbouwgebieden Spoorzone en A1-zone (Vathorst Bovenduist) Amersfoort zijn investeringen in bereikbare woningen nodig. Het Rijk reserveerde € 65 miljoen (incl. BTW) voor het mobiliteitspakket dat bijdraagt aan de bouw van 8.500 woningen. U bent hierover geïnformeerd via de Statenbrief "Uitkomst BO MIRT 2022" van 8 november 2022 ([UTSP-80622231-609](#)). Het Rijk heeft in het najaar 2023 positief op deze aanvragen beschikt.

Eerder heeft u besloten om voor de Versnellingsafspraken een bedrag van maximaal € 10,4 miljoen te bestemmen ten behoeve van financiële bijdragen aan de cofinanciering voor afspraken over woningbouw die de gemeenten Houten, Nieuwegein, Soest, Stichtse Vecht en Woerden hebben gemaakt met het Rijk. In het Statenvoorstel over de versnellingsafspraken ([UTSP-1192903655-66](#)) is aangekondigd dat een voorstel aan u wordt voorgelegd over een breed pakket aan mobiliteitsinvesteringen ten behoeve van woningbouw in Amersfoort. Dit voorstel voorziet daarin.

De gemeente Amersfoort heeft voor de grootschalige woningbouw een breed pakket aan mobiliteitsmaatregelen opgesteld. Dit pakket bevat maatregelen gericht op alle modaliteiten. Onderdeel van het pakket zijn investeringen in fietsparkeren en de stationspleinen op stations Amersfoort Centraal en Schothorst, de ontsluitingsweg Vathorst Bovenduist, aanpassing van de Stadsring en Amsterdamseweg, diverse fietsmaatregelen en een mobiliteitshub aan de noordzijde van Amersfoort. Wij hebben de door de gemeente Amersfoort bij het Rijk ingediende voorstellen op hoofdlijnen getoetst en positief beoordeeld. De voorstellen passen niet (geheel) binnen de specifieke doelstellingen of de kaders van de Subsidieregeling Bereikbaarheid 2025-2029 maar achten wij wel noodzakelijk om de woningbouwplannen mogelijk te kunnen maken. Mogelijk kunnen tijdens de uitvoering van de maatregelen nog zaken wijzigen. Daarover zullen we afspraken maken in de uitvoeringsovereenkomst met de gemeente Amersfoort. Insteek daarbij is dat we hierop zullen handelen op basis van redelijkheid. Daarbij toetsen we op het halen van het aantal woningen en of wijzigingen in de maatregelen passend zijn in ons eigen mobiliteitsbeleid.

Voor de financiële bijdragen aan de grootschalige woningbouwgebieden Spoorzone en A1-zone (Vathorst Bovenduist Amersfoort) stellen wij voor om een totaalbedrag van maximaal € 22,0 miljoen uit de reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort" als begrotingssubsidies te bestemmen.

Stoppen project Westelijke Ontsluiting Amersfoort

Het project 'Fiets Veilig Westzijde Amersfoort' is onderdeel van het mobiliteitspakket NOVEX. Dit project vervangt het project 'Westelijke Ontsluiting Amersfoort', waarvan de gemeenteraad van Amersfoort op 23 april 2024 heeft besloten het project te stoppen en de financiële verplichtingen af te ronden. De resterende provinciale middelen voor het project Westelijke Ontsluiting vormen de beoogde dekking voor de bijdrage aan Amersfoort.

Het project Westelijke Ontsluiting Amersfoort was onderdeel van het voormalige programma VERDER. In VERDER werkten gemeenten, provincie en het Rijk tot 2020 samen om de bereikbaarheid van de regio Midden-Nederland te verbeteren. De investering in het project Westelijke Ontsluiting Amersfoort had dan ook tot doel de regionale bereikbaarheid te verbeteren.

De gemeente Amersfoort en de provincie Utrecht hebben gezamenlijk onderzoek laten uitvoeren naar varianten voor de spoorkruising in de Barchman Wuytierslaan. Dit is het middendeel van het project "Fiets Veilig Westzijde Amersfoort". Gebleken is dat geen van de varianten een toekomstbestendige oplossing vormt voor het waarborgen van overwegveiligheid met het spoor. Een veilige en toekomstbestendige oplossing is voor de provincie een vereiste om middelen beschikbaar te stellen om desinvesteringen te voorkomen. Daarom wordt aan de ongelijkvloerse kruising voor fietsers voor de spoorkruising op de Barchman Wuytierslaan geen bijdrage geleverd. Bestuurlijk is met de gemeente Amersfoort en ProRail als vervolgstap afgesproken nader onderzoek uit te voeren naar de veiligheid op de overweg op de Barchman Wuytierslaan. Zie voor een nadere inhoudelijke toelichting de rapportage "[Quickscan ongelijkvloerse kruising spoorwegovergang Barchman Wuytierslaan](#)".

In totaal is voor € 67,2 miljoen aan subsidies aan de gemeente Amersfoort verstrekt voor het project Westelijke Ontsluiting. De subsidies zijn inmiddels vastgesteld, dat wil zeggen dat de subsidiabele kosten die de gemeente met oog op het resultaat heeft gemaakt, met de gemeente zijn verrekend. Daarvan resteert na vaststelling van

de subsidies nog een bedrag van € 39,5 miljoen.

Project Soest Zuid

Na het beëindigen van het project Westelijke Ontsluiting zijn binnen de regio Amersfoort gesprekken gevoerd over het borgen van de regionale bereikbaarheid. De gemeente Soest heeft in dit kader, het bestaande VERDER-project Soest Zuid aangedragen. Dit project ligt op dezelfde corridor als het project Westelijke Ontsluiting en is door de ontwikkelingen met betrekking tot de Westelijke Ontsluiting geconfronteerd met vertraging en oplopende kosten. Voor een extra financiële bijdrage aan de gemeente Soest, bovenop een eerder verleende subsidie van € 10,4 miljoen, stellen wij voor om een bedrag van maximaal € 2,0 miljoen uit de reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort" als begrotingssubsidie te bestemmen.

Aanvullende opgave op het gebied van bereikbaarheid en het mogelijk maken van woningbouw

Na het reserveren van de cofinanciering voor project Soest Zuid en het mobiliteitspakket NOVEX in Amersfoort resteert € 15,5 miljoen van de subsidie die in het kader van het programma VERDER is verstrekt aan het project Westelijke Ontsluiting. In de regio Amersfoort is nog steeds sprake van een opgave op het gebied van bereikbaarheid en het mogelijk maken van woningbouw. Het voorstel is het restant aan middelen à € 15,5 miljoen te reserveren voor overige bereikbaarheidsmaatregelen ten behoeve van woningbouw op korte termijn en nog ongedekte maatregelen uit de mobiliteitsagenda regio Amersfoort. Voorbeelden van maatregelen die hieronder vallen zijn de hoogwaardige busverbinding (BRT) tussen Utrecht Science Park en Amersfoort, de ontsluiting van nieuwe woningbouwlocaties en het OV Anker in Amersfoort.

Juridische en andere relevante kaders:

Artikel 193 en 195 Provinciewet.

Argumentatie:

Gelet op het grote tekort aan woningen, vinden wij de inzet op grootschalige woningbouwlocaties, zoals de spoor en A1-zone in Amersfoort, noodzakelijk. Het is belangrijk dat de gemeente Amersfoort in aanmerking komt voor de middelen die het Rijk beschikbaar stelt voor de mobiliteitsmaatregelen die bijdragen aan de grootschalige woningbouw. Om in aanmerking te komen voor een Rijksbijdrage stelt het Rijk aan de gemeente als voorwaarde dat er regionale cofinanciering is. Door de voorgestelde provinciale bijdrage wordt de regionale cofinanciering mogelijk en kunnen er in totaal 8.500 woningen met oog voor de bereikbaarheid worden gerealiseerd.

Gezien de verwevenheid tussen het project Westelijke Ontsluiting en het project Soest Zuid, vinden wij het passend om een extra bijdrage aan de gemeente Soest voor het project Soest Zuid te verstrekken. De gemeente Soest draagt zelf € 5,5 miljoen bij aan het oplossen van het tekort op het project.

Met het vaststellen van de Staat van begrotingssubsidies wordt een grondslag verkregen voor begrotingssubsidies die worden verstrekt op grond van de Algemene Subsidieverordening provincie Utrecht 2022.

Doelenboom:

De NOVEX-afspraken dragen bij de volgende meerjarendoelen:

- 1.3 Er is passende woonruimte die aansluit bij de woningbehoefte in de provincie Utrecht.
- 6.3 Samen gezonde groei bereikbaar maken.

Brede welvaart indicatoren:

Het realiseren van deze mobiliteitsmaatregelen draagt bij aan meerdere doelstellingen. De grootschalige woningbouwgebieden in Amersfoort kunnen worden gerealiseerd doordat de bereikbaarheid op orde is. Veel van de voorgestelde mobiliteitsmaatregelen dragen bij aan het stimuleren van duurzame en actieve mobiliteit. Dit draagt bij aan leefbaarheid en gezondheid van inwoners.

Kijk ook door de Sociale bril:

Met de mobiliteitsmaatregelen worden inwoners van de nieuwe woongebieden in staat gesteld om hun woningen met zowel fiets, OV en de auto te bereiken.

Participatie:

De gemeentelijke organisatie is verantwoordelijk voor het participatieproces bij uitvoering van de mobiliteitsmaatregelen.

Financiële consequenties:

Het Rijk heeft in 2022 met de gemeenten Amersfoort afspraken gemaakt over het grootschalige woningbouwgebieden Spoorzone en A1-zone. In totaal draagt het Rijk voor de helft bij aan de kosten van de mobiliteitsmaatregelen. Met het voorgestelde besluit draagt de provincie voor de helft bij van de regionale cofinanciering, 25% van het totaal. De verdeling is daarmee identiek aan de verdeling die bij de versnellingsmaatregelen is gehanteerd. De inzet van deze middelen wordt gedekt uit de reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort".

In totaal is voor € 67,2 miljoen aan subsidies aan de gemeente Amersfoort verstrekt voor het project Westelijke Ontsluiting. Daarvan resteert na vaststelling van de subsidies nog € 39,5 miljoen.

In het kader van de [jaarrekening 2024](#) is een reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort" ingesteld van € 31,4 miljoen, vooruitlopend op de definitieve vaststelling van de subsidies. Bij de vaststelling van de subsidies voor de Westelijke Ontsluiting zijn, naast de hoofdsubsidie van € 58,8 miljoen ook twee aanvullende subsidies van € 4,1 en € 4,2 miljoen vastgesteld. Uit aanvullende analyses blijkt dat hiervan een bedrag van € 8,1 miljoen dat was gekoppeld aan deze twee subsidies kan vrijvallen, nu de subsidies zijn vastgesteld. Voorgesteld wordt deze aanvullende subsidies die vrijvallen toe te voegen aan de reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort" die dan in totaal € 39,5 miljoen gaat bedragen.

De voorgestelde besteding van de reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort" is dan als volgt:

- a. Voor de cofinanciering op het mobiliteitspakket NOVEX voor de gemeente Amersfoort € 22,0 miljoen;
- b. Voor de ophoging van de bestaande subsidie voor project Soest Zuid € 2,0 miljoen;
- c. Voor projecten in het kader van overige opgaven op het gebied van bereikbaarheid en het mogelijk maken van woningbouw in de regio Amersfoort € 15,5 miljoen.

Vervolgprocedure / voortgang:

Na besluitvorming door uw Staten leggen wij afspraken over de nadere voorwaarden om in aanmerking te komen voor begrotingssubsidies voor het mobiliteitspakket NOVEX Amersfoort, vast in een uitvoeringsovereenkomst. De gemeente kan vervolgens een subsidieaanvraag bij de provincie indienen voor een mobiliteitsmaatregel. Bij de verdere uitvoering van het besluit vragen we de gemeenten Amersfoort en Soest om een nadere uitwerking per maatregel met onder andere een uitgewerkte kostenraming.

Bij verlening van een begrotingssubsidie worden de beoogde uitgaven verwerkt in het eerstvolgend P&C-product in het daaropvolgend kwartaal.

Een overzicht van de projecten in het kader van de het NOVEX-pakket is opgenomen in bijlage 1 "overzicht mobiliteitsmaatregelen NOVEX-pakket Amersfoort".

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Ontwerp-besluit

Besluit op 08-10-2025 tot vaststelling van Mobiliteitsmaatregelen voor grootschalige woningbouwlocaties Amersfoort.

Provinciale Staten van Utrecht; In vergadering bijeen op 08-10-2025.

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 08-07-2025
met nummer UTSP-80622231-27547,
van afdeling MOB, team GOF.

Overwegende dat:

- In de provincie Utrecht er een tekort aan woningen is;
- Het Rijk de gemeenten heeft uitgenodigd om plannen in te dienen voor mobiliteitsmaatregelen die zorgen dat er grootschalige woningbouwlocaties kunnen worden ontwikkeld;
- De gemeente Amersfoort voor het gebied Spoor-/A1-zone met het Rijk afspraken heeft gemaakt.
- Dat voor de mobiliteitsmaatregelen regionale cofinancieringsbijdrage nodig is waarvoor aan de provincie is gevraagd hieraan bij te dragen;
- Dat met het afronden van de financiële verplichtingen voor het project Westelijke Ontsluiting, een deel van de resterende provinciale middelen beschikbaar worden gesteld voor de dekking van de bijdrage aan Amersfoort;
- Het vervallen van het project Westelijke Ontsluiting impact heeft op de regionale bereikbaarheid wat met een aanvullende bijdrage aan het project Soest Zuid deels gemitigeerd kan worden;
- In de regio Amersfoort sprake is van een aanvullende en nog ongedekte opgaven op het gebied van bereikbaarheid en het mogelijk maken van woningbouw.
- Met de voorgestelde provinciale bijdrage(n) via begrotingssubsidies de regionale cofinanciering van de gemeenten Amersfoort mogelijk wordt en grootschalige woningbouwlocaties kunnen worden ontwikkeld.

Besluiten:

1. Een bijdrage leveren bereikbaarheidsmaatregelen ten behoeve van woningbouw in de Regio Amersfoort en dit als volgt te bestemmen:
 - a. Op basis van de vaststelling van de subsidies voor het project Westelijke Ontsluiting Amersfoort € 8,1 miljoen toe te voegen aan de reserve "herbestemming subsidie regio Amersfoort";
 - b. Een bedrag van maximaal € 22,0 miljoen te bestemmen ten behoeve van financiële bijdragen aan de cofinanciering van de mobiliteitsmaatregelen voor grootschalige woningbouwlocaties in de gemeente Amersfoort en deze te verstrekken door middel van een begrotingssubsidies;
 - c. Een bedrag van maximaal € 2,0 miljoen te bestemmen ten behoeve van het project Soest Zuid in de gemeente Soest en deze te verstrekken door middel van een begrotingssubsidie;
 - d. Een bedrag van maximaal € 15,5 miljoen te bestemmen ten behoeve van financiële bijdragen aan gemeenten in de regio Amersfoort voor overige bereikbaarheidsmaatregelen ten behoeve van woningbouw en nog ongedekte maatregelen uit de mobiliteitsagenda regio Amersfoort;
2. De financiële bijdragen bij besluitpunten 1a tot en met 1d à € 39,5 miljoen, te reserveren en beschikbaar te houden in de reserve Herbestemming subsidie regio Amersfoort voor huidige en toekomstige projecten die via begrotingssubsidies worden verstrekt.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters